EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 10.11.2017.
COM(2017) 659 final

2017/0296 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Latvijas Republikai atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 287. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Saskaņā ar 395. panta 1. punktu 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[1] ("PVN direktīva") Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij piemērot īpašus pasākumus, lai atkāptos no minētās direktīvas noteikumiem nolūkā vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai nepieļaut noteiktu veidu nodokļa nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļa maksāšanas.

Ar vēstuli, kas Komisijā reģistrēta 2017. gada 3. jūlijā, Latvija pieprasīja atļauju, uz kuras pamata arī turpmāk piemērot pasākumu, ar ko atkāpjas no PVN direktīvas 287. panta un atļauj atbrīvot no PVN nodokļa maksātājus, kuru gada apgrozījums nepārsniedz konkrētu robežvērtību. Pēc iepriekšējās robežvērtības pieteikuma izvērtēšanas Latvija pieprasa samazināt atbrīvojuma robežvērtību no EUR 50 000 līdz EUR 40 000.

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu Komisija informēja pārējās dalībvalstis par Latvijas pieprasījumu, nosūtot vēstuli, kas datēta ar 2017. gada 13. septembri. Komisija 2017. gada 14. septembra vēstulē paziņoja Latvijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, kas nepieciešama pieprasījuma izvērtēšanai.

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

PVN direktīvas XII sadaļas 1. nodaļā dalībvalstīm paredzēta iespēja piemērot īpašus režīmus mazajiem uzņēmumiem, tostarp iespēja atbrīvot no nodokļa tādus nodokļa maksātājus, kuru gada apgrozījums ir mazāks par konkrētu summu. Šis atbrīvojums nozīmē to, ka nodokļa maksātājam nav jāiekasē PVN par piegādēm un rezultātā nodokļa maksātājs nevar atskaitīt priekšnodokli.

Saskaņā ar PVN direktīvas 287. panta 10. punktu Latvija drīkst atbrīvot no PVN tos nodokļa maksātājus, kuru gada apgrozījums nepārsniedz EUR 17 200 ekvivalentu valsts valūtā pēc valūtas maiņas kursa, kas bija spēkā tās pievienošanās dienā. Saskaņā ar Padomes Īstenošanas Lēmumu 2010/584/ES[2] Latvijai ir atļauts piemērot augstāku robežvērtību un tādējādi atbrīvot no PVN nodokļa maksātājus, kuru gada apgrozījums nepārsniedz EUR 50 000. Šā pasākuma darbības termiņš tika pagarināts ar Padomes Īstenošanas Lēmumu 2014/796/ES[3], kurš ir spēkā līdz 2017. gada 31. decembrim. Latvija pieprasa no 2018. gada 1. janvāra pagarināt pasākuma darbības termiņu un vienlaikus samazināt atbrīvojuma robežvērtību no EUR 50 000 līdz EUR 40 000.

Vadoties pēc Latvijas sniegtās informācijas, samazinot PVN robežvērtību no EUR 50 000 līdz EUR 40 000, reģistrēto PVN maksātāju skaits palielinātos par apmēram 650 personām, it īpaši juridisko un grāmatvedības pakalpojumu nozarē, mazumtirdzniecības operatoriem, izņemot automobiļus un motociklus, un nodokļu maksātājiem, kas nodarbojas ar graudaugu un dzīvnieku audzēšanu, medniecību un saistīto pakalpojumu sniegšanu.

To PVN maksātāju, kuru gada apgrozījums nepārsniedza EUR 40 000, priekšnodoklis 2015. gadā lielākoties pārsniedza valsts budžetā maksājamā PVN apmēru, tādējādi valsts

---

1 OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

2 Padomes Īstenošanas lēmums 2010/584/ES (2010. gada 27. septembris), ar ko Latvijas Republikai atļauj piemērot pasākumu, atkāpjoties no 287. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 256, 30.9.2010., 29. lpp.).

3 Padomes Īstenošanas lēmums 2014/796/ES (2014. gada 7. novembris), ar ko Latvijas Republikai atļauj piemērot pasākumu, atkāpjoties no 287. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 330, 15.11.2014., 46. lpp.).

izmaksas par PVN iekasēšanu no šīm personām pārsniegtu paredzamo saņemamo ieņēmumu summu.

Turklāt, tā kā Latvijas pašreizējā robežvērtība EUR 50 000 ir starp lielākajām valstu robežvērtībām, jo īpaši salīdzinājumā ar kaimiņvalstīm (EUR 45 000 Lietuvai un EUR 40 000 Igaunijai), tad PVN robežvērtības būtu atkārtoti jāizvērtē. Ieguvumi no nodokļu administrēšanas apjoma un atbilstības nodrošināšanas izmaksu samazināšanas tika rūpīgi izvērtēti salīdzinājumā ar konkurences kropļojumiem, ko rada atšķirīga attieksme pret tiem nodokļa maksātājiem, kuriem piemēro un kuriem nepiemēro robežvērtību.

Nodokļa maksātājiem, kuru apgrozījums nepārsniedz robežvērtību, joprojām būs iespēja reģistrēties kā PVN maksātājiem.

Ņemot vērā to, ka Latvijai atļauja piemērot atbrīvojumu nodokļa maksātājiem, kuru gada apgrozījums nepārsniedz EUR 50 000 robežvērtību, ir dota uz septiņiem gadiem un ka Latvija ir atkārtoti izvērtējusi situāciju, zemāka robežvērtība šķiet pieņemama. Tādēļ tiek ierosināts Latvijai samazināt atbrīvojuma robežvērtību MVU no EUR 50 000 līdz EUR 40 000 vismaz līdz 2020. gada 31. decembrim vai līdz stājas spēkā direktīva par gada apgrozījuma robežvērtībām, kuras nepārsniedzot nodokļa maksātāji var būt atbrīvoti no PVN.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Līdzīgas atkāpes ir piešķirtas arī citām dalībvalstīm. Ir piešķirtas šādas robežvērtības: Beļģijai EUR 25 000[4], Luksemburgai EUR 30 000[5], Polijai[6] un Igaunijai[7] EUR 40 000, Lietuvai EUR 45 000[8], Slovēnijai EUR 50 000[9] un Itālijai EUR 65 000[10].

Atkāpēm no PVN direktīvas vienmēr būtu jābūt ar noteiktu beigu termiņu, lai varētu novērtēt to ietekmi. Turklāt pašlaik tiek pārskatīti PVN direktīvas 281.–294. panta noteikumi par īpašu režīmu mazajiem uzņēmumiem. Kā paziņots rīcības plānā PVN jomā[11] un Komisijas

---

4 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2015/2348 (2015. gada 10. decembris), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2013/53/ES, ar ko Beļģijas Karalistei atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 285. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 330, 16.12.2015., 51. lpp.).

5 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2017/319 (2017. gada 21. februāris), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2013/677/ES, ar ko Luksemburgai atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 285. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 47, 24.2.2017., 7. lpp.).

6 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2016/2090 (2016. gada 21. novembris), ar kuru groza Lēmumu 2009/790/EK, ar ko Polijas Republikai atļauj piemērot pasākumu, ar kuru atkāpjas no 287. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 324, 30.11.2016., 7. lpp.).

7 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2017/563 (2017. gada 21. marts), ar ko Igaunijas Republikai atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 287. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 80, 25.3.2017., 33. lpp.).

8 Padomes Īstenošanas lēmums 2014/795/ES (2014. gada 7. novembris), ar kuru pagarina piemērošanas termiņu Īstenošanas lēmumam 2011/335/ES, ar ko Lietuvas Republikai atļauj piemērot pasākumu, atkāpjoties no 287. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 330, 15.11.2014., 44. lpp.).

9 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2015/2089 (2015. gada 10. novembris), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2013/54/ES, ar ko Slovēnijas Republikai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 287. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 302, 19.11.2015., 107. lpp.).

10 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2016/1988 (2016. gada 8. novembris), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2013/678/ES, ar ko Itālijas Republikai atļauj arī turpmāk piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 285. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 306, 15.11.2016., 11. lpp.).

11 Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par rīcības plānu PVN jomā Ceļā uz vienotu ES PVN zonu – laiks pieņemt lēmumu, Briselē, 7.4.2016., COM(2016)148 final.

2017. gada darba programmā[12], Komisijas priekšlikums visaptverošu vienkāršošanas pasākumu veidā ir jāiesniedz līdz 2017. gada beigām.

Tāpēc ir ierosināts pagarināt minētā pasākuma termiņu līdz 2020. gada 31. decembrim vai līdz laikam, kad stājas spēkā direktīva, ar ko groza PVN direktīvas noteikumus par īpašo režīmu maziem uzņēmumiem.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Pasākums ir saskaņā ar Savienības mērķiem, kas saistīti ar mazajiem uzņēmumiem un ir izklāstīti Komisijas paziņojumā "Vispirms domāt par mazākajiem" – Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akts"[13], kurā dalībvalstis tiek aicinātas tiesiskā regulējuma izstrādē ņemt vērā MVU īpatnības un tāpēc vienkāršot spēkā esošo regulējumu.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

PVN direktīvas 395. pants.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Vadoties pēc PVN direktīvas noteikuma, kurš ir šā priekšlikuma pamatā, subsidiaritātes principu nepiemēro.

- **Proporcionalitāte**

Šis lēmums attiecas uz atļauju, ko piešķir dalībvalstij pēc tās pieprasījuma, un tas neuzliek nekādus pienākumus.

Ievērojot atkāpes ierobežoto darbības jomu, īpašais pasākums ir proporcionāls mērķim, proti, vienkāršojumam, kas attiektos uz lielāku skaitu mazo nodokļa maksātāju un uz nodokļu administrāciju.

- **Instrumenta izvēle**

Ierosinātais juridiskais instruments: Padomes Īstenošanas lēmums.

Saskaņā ar Padomes Direktīvas 2006/112/EK 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem iespējama tikai ar Padomes atļauju, ko pēc Komisijas priekšlikuma tā pieņem ar vienprātīgu lēmumu. Padomes Īstenošanas lēmums ir vispiemērotākais instruments, jo to var adresēt atsevišķai dalībvalstij.

3. *EX POST* NOVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šā priekšlikuma pamatā ir Latvijas pieprasījums, un tas attiecas tikai uz šo dalībvalsti.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

---

[12] Komisijas 2017. gada darba programma "Panākot tādu Eiropu, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv", Strasbūrā, 25.10.2016., COM(2016)710 final.

[13] COM(2008) 394, 2008. gada 25. jūnijs.

- **Ietekmes novērtējums**

Saskaņā ar priekšlikumu Padomes Īstenošanas lēmumam Latvijai tiek atļauts arī turpmāk piemērot atbrīvojumu no PVN tiem nodokļa maksātājiem, kuru gada apgrozījums nepārsniedz EUR 40 000. Personām, kuru apliekamais apgrozījums nepārsniedz robežvērtību, nav jāreģistrējas kā PVN maksātājiem, un tādējādi tām pasākuma rezultātā samazināsies administratīvais slogs, jo tām nebūs jāveic PVN uzskaite vai jāiesniedz PVN deklarācijas.

Saskaņā ar Latvijas sniegto informāciju robežvērtības EUR 40 000 piemērošanai nebūs būtiskas ietekmes uz PVN ieņēmumu iekasēšanu. Savukārt uzņēmēju ar gada apgrozījumu robežās no EUR 40 000 līdz EUR 50 000 iesniegto PVN deklarāciju izvērtējums liecina, ka EUR 40 00 robežvērtības noteikšana PVN maksātāja reģistrācijai kopējo PVN ieņēmumu apmēru palielinās par EUR 5,9 miljoniem.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē ES budžetu, jo Latvija veiks kompensācijas aprēķinu saskaņā ar Padomes Regulas (EEK, *EURATOM*) 1553/89 6. pantu.

5. CITI ELEMENTI

Priekšlikumā ir iekļauta turpināmības klauzula.

2017/0296 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Latvijas Republikai atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 287. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[1] un jo īpaši tās 395. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 287. panta 10. punktu Latvija drīkst atbrīvot no pievienotās vērtības nodokļa (PVN) tos nodokļa maksātājus, kuru gada apgrozījums nepārsniedz EUR 17 200 ekvivalentu valsts valūtā pēc valūtas maiņas kursa, kas bija spēkā tās pievienošanās dienā.

(2) Ar Padomes Īstenošanas Lēmumu 2010/584/ES[2] Latvijai tika dota atļauja piemērot atkāpi līdz 2013. gada 31. decembrim un piešķirt atbrīvojumu tiem nodokļa maksātājiem, kuru gada apgrozījums nepārsniedz EUR 50 000. Šā pasākuma darbības termiņš tika pagarināts ar Padomes Īstenošanas Lēmumu 2014/796/ES[3] un ir spēkā līdz 2017. gada 31. decembrim.

(3) Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2017. gada 3. jūlijā, Latvija pieprasīja atļauju arī turpmāk piemērot pasākumu, atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 287. panta 10. punkta, un arī samazināt atbrīvojuma robežvērtību līdz EUR 40 000. Ar šādu pasākumu minētie nodokļa maksātāji būtu atbrīvoti no dažiem vai visiem tiem pienākumiem saistībā ar PVN, kuri minēti Direktīvas 2006/112/EK XI sadaļas 2.–6. nodaļā.

(4) Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punktu Komisija informēja pārējās dalībvalstis par Latvijas pieprasījumu, nosūtot vēstuli, kas datēta ar 2017. gada 13. septembri. Komisija 2017. gada 14. septembra vēstulē paziņoja Latvijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, kas nepieciešama pieprasījuma izvērtēšanai.

(5) Tā kā robežvērtības samazināšanās rezultātā mazajiem uzņēmumiem vajadzētu būt mazākiem PVN pienākumiem un līdz ar to arī administratīvajām izmaksām, Latvijai būtu jāsaņem atļauja pasākumu piemērot ierobežotu laika posmu. Nodokļa maksātājiem aizvien vajadzētu būt iespējai izvēlēties parasto PVN režīmu.

---

1 OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

2 Padomes Īstenošanas lēmums 2010/584/ES (2010. gada 27. septembris), ar ko Latvijas Republikai atļauj piemērot pasākumu, atkāpjoties no 287. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 256, 30.9.2010., 29. lpp.).

3 Padomes Īstenošanas lēmums 2014/796/ES (2014. gada 7. novembris), ar ko Latvijas Republikai atļauj piemērot pasākumu, atkāpjoties no 287. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 330, 15.11.2014., 46. lpp.).

(6) Direktīvas 2006/112/EK 281.–294. panta noteikumi par īpašu režīmu mazajiem uzņēmumiem tiek pārskatīti, tāpēc ir iespējams, ka direktīva, ar kuru groza minētos Direktīvas 2006/112/EK noteikumus, varētu stāties spēkā pirms atkāpes derīguma termiņa beigām.

(7) No Latvijas sniegtās informācijas izriet, ka samazinātajai robežvērtībai būs vien nenozīmīga ietekme uz galapatēriņa posmā iekasētajiem kopējiem nodokļa ieņēmumiem.

(8) Atkāpei nav ietekmes uz Savienības pašu resursiem, ko veido PVN, jo Latvija veiks kompensācijas aprēķinu saskaņā ar Padomes Regulas (EEK, *EURATOM*) 1553/89 6. pantu[4],

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 287. panta 10. punkta, Latvijas Republikai atļauj atbrīvot no PVN nodokļa maksātājus, kuru gada apgrozījums nav lielāks par EUR 40 000.

2. pants

Lēmums stājas spēkā tā paziņošanas dienā.

Šo lēmumu piemēro no 2018. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim vai līdz datumam, kad stājas spēkā direktīva, ar ko groza Direktīvas 2006/112/EK 281. līdz 294. pantu par īpašu režīmu mazajiem uzņēmumiem, izvēloties agrāko no datumiem.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Latvijas Republikai.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs

[4] Padomes Direktīva (EEK, Euratom) Nr. 1553/89 (1989. gada 29. maijs) par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi (OV L 155, 7.6.1989., 9. lpp.).